

Keyifli Okumalar Dileriz

Binlerce kategoride milyonlarca PDF e-kitap, ders kitapları, dergiler ve romanlara platformumuz üzerinden ücretsiz ulaşabilirsiniz.

RESMİ WEB SİTEMİZ

<https://rantey.org>

Yedek ve Duyuru Kanallarımız

Sitemize erişim engeli gelmesi veya adres değişikliği durumunda aşağıdaki kanallardan güncel giriş adresine erişebilirsiniz:

- Telegram: <https://t.me/birkitapbir>
- WhatsApp Kanalımız : <https://whatsapp.com/channel/0029VbDHv8uE50Us4lvMoc0Y>

ARTHUR RIMBAUD

**SEÇME
ŞİİRLER**

Türkçesi :
İLHAN BERK

DÜNYA ŞİİRİ 1

BİRİNCİ BASKI HAZİRAN 1962

de yayınevi

İstanbul, Cağaloğlu, Nuruosmaniye Caddesi 92. Tel: 22 85 87

***Sayfa düzeni Metin Yasavul; Dizgi Erdoğan Kantürk;
Tertip Naim Kalebas; Düzelti: F. Bengü; Baskı: Ziya Ketahte***

İSTANBUL MATBAASI

Nuruosmaniye Cad. 92

Ücretsiz PDF Kitap Arşivi: <https://rantey.org>

ARTHUR RIMBAUD

SEÇME ŞİİRLER

Cehennemde Bir Mevsim

Illuminations

Çeviren

İLHAN BERK

ARTHUR RIMBAUD

- 1854 — Rimbaud doğuyor (Charleville). Victor Hugo 50, Baudelaire 33, Mallarmé 12, Verlaine 10 yaşında.
- 1862 - 1869 — Rossat ve Charleville kolejlerinde okuyor. Latinceye, Yunancaya sarılıyor, çok çalışıyor. Latince şiirler yazıyor.
- 1870 — *La Revue pour tous*'da *Les Etrennes des Orphelins* adlı şiiri yayımlanıyor. Lucrèce'den çeviriler yapıyor.
- Georges Izambard öğretmeni oluyor, Rimbaud'nun çalışmasıyla, yazdıklarıyla yakından ilgileniyor.
- Günün en önemli dergilerinden olan *Parnasse contemporaine*'e, *Credo in Unam* adlı şiirini gönderiyor.
- İlk şiirlerini yazıyor: *Les effarés*, *Le Dormeur du val*, *Ma Bohême*, v.b. Sihirbazlık, büyücülük üstüne kitaplar okuyor.
- Kaçıp gitmek arzusu içinde yarıp tutuşuyor. Serserilik suçuyla Mazas hapisanesine atılıyor. Izambard'ı kurtarıyor.
- 1871 — Yeniden serseriliklere başlıyor. Yaya Paris'e gidiyor, birçoklarına göre de *la Commune*'e, savaşlara katılıyor. Bu sıralarda ünlü *Paris se repeuple* şiirini, *Les Mains de Jeanne-Marie*'yi yazıyor. Izambard'a yazdığı bir mektupta *Us düzenini yıkmakla bilinmiştin ne varılacağını* söylüyor.
- Verlaine'e bir mektup yazarak Başkente gelmek, onun ozanlarıyla tanışmak isteğini belirtiyor. Verlaine kabul ediyor. Önce Banville'in sonra Verlaine'in konduğu oluyor. Kilise duvarlarına *Tanrıya Ölüm* diye yazıyor.

- 1872 — Temmuzda Verlaine çoluğunu çocuğunu bırakıp Rimbaud ile Paris'den ayrılıyor. Arras'a geliyorlar, durmadan iiyor, skandal çıkartıyorlar. Paris'e dönmiye zorlanıyorlarsa da önce Charleville'e, sonra Bruxelles'e, sonra Ostende'e gidiyor, oradan da İngiltere'ye geçiyorlar. Rimbaud Londra'da (kimi eleştirmenlere göre) ünlü kitabı *Les Illuminations*'u yazıyor, *Une Saison en Enfer*'e başlıyor.
- 1873 — Verlaine'le birlikte sürdürdükleri hayattan bıkan Rimbaud Londra'dan ayrılıp Charleville'e dönüyor, *Cehennemde Bir Mevsim*'e çalışıyor, bir süre sonra kitap Bruxelles'de yayımlanıyor.
- 27 Mayıs'da gene Verlaine'le Londra'ya gidiyor. 3 Temmuzda kavga ediyorlar. Verlaine Bruxelles'e kaçıyor. Birkaç gün sonra Rimbaud da geliyor arkasından.
- Gene başlıyor kavgalar. Verlaine, Rimbaud'ya tabanca çekiyor; Rimbaud yaralanıyor, Verlaine'i hapse atıyorlar.
- 1874 — Rimbaud *Illuminations*'u yeniden gözden geçiriyor; Paris'de Germain Nouveau ile arkadaşlık ediyorlar; onunla Londra'ya gidiyor. Londra'da ders vererek geçiniyor.
- 1875 — Almanca öğrenmek için Almanya'ya gidiyor; oradan İtalya'ya geçiyor. Charleville'e dönüyor. İspanyolca, Arapça, İtalyanca, Felemenkeye çalışıyor.
- 1876 - 1877 — Cava'ya gönüllü asker yazılıyor; sonra askerden kaçıyor. Viyana'ya gidiyor, polis hudut dışı ediyor. Alpler'i yürüyerek aşıp İsviçre'ye geçiyor.
- 1877 1879 — Fransa'ya dönüyor. Avrupa'yı dolaşıyor. Kıbrıs'a gidiyor.

- 1879 - 1880 — Serüvenli yeni bir hayata başlıyor : Harrar'a gidiyor; silâh ticareti yapıyor. Teknik kitaplar okuyor, para kazanıyor. Bir ticaret acentesi yönetiyor.
- 1880 - 1890 — Bardey ticarethanesiyle anlaşma imzalıyor. Arapçasını kuvvetlendiriyor. Esir ticaretiyle uğraşıyor.
- Kitapları Fransa'da yayımlanıyor; ilgilenmiyor.
 - Ailesiyle mektuplaşıyor, para kazanıp Paris'e döneceğini yazıyor.
 - Edebiyatla hiçbir ilgisi kalmıyor.
- 1891 — Sağ dizinde bir şiş çıkıyor, Fransa'ya dönüyor. Marsilya'da hastahaneye yatırılıyor, 10 Kasım'da kangrenden ölüyor.

ÖNDEYİŞ

Dünya edebiyatında bir Rimbaud efsanesi vardır ki bir örneği daha yok gibidir. Bu efsane çocuk denecek bir yaşta şiiri bıraktığı halde, dünya şiirini, özellikle de çağımız şiirini etkilemesinden geliyor. Gerçekten, Rimbaud'nun şiir çizgisini, az çok bütün ulusların şiirinde görmek mümkündür. Etkisi büyüktür. En önemli yönü, *betimsel* (tasvirci) şiire karşı koymasındır. XIX. yüzyıla değin süregelen şiiri, Rimbaud'nun dediği gibi *ölçülü düzyazı* (Prose rimée) diye tanımlamak yanlış olmaz. Rimbaud'nun *ayaklanması*, bir bakıma şiirden düzyazının ilkelerini atmak şeklinde de özetlenebilir. Bunu, düzyazıda söyleyebileceğimizi, şiirde söylememek şeklinde de tanımlıyabiliriz. Rimbaud ilk şiirlerinde düzyazının ilkelerini bol bol kullanmıştır (*Soleil et chair, Le Frgeron, Les Pauvres a l'église*). Bu ölçülü, koşuk düzyazıdan kurtulması, çok sonra *Illuminations*'un, *Une Saison en Enfer*'in yazılıma başlamasıyla oluyor. 1871'de, Paul Demeny'e yazdığı ve *Lettre du Voyant* diye anılan mektup, şiiri artık onun nasıl anladığını gösterir. *Les Voyelles* (Sesliler) adlı şiiri buna iyi bir örnektir denebilir. Rimbaud eski şiire karşı koyarken, öne sürdüğü ilkelerin başında *usa* karşı çıkmak gelir. O buna «us dağınıklığı» diyor. *Alchimie du Verbe* (Söz Simyası) adlı şiirinde bu deneyi anlatır. Yeni bir şiir terimi ortaya atar :

«Sesli harflerin rengini buldum! A kara, E ak, I kırmızı
O mavi, U yeşil.»

Şiirin bir başka yerinde de

«Sonunda usumun düzensizliğini kutsal buldum» diyerek
şiir tutumunu özetliyecektir.

Rimbaud eski şiire karşı gösterdiği bu ayaklanmayı, hayatında da göstermiş, aile, vatan, ahlâk, toplum, din bağlarını yadsımıştır.

Rimbaud'nun günümüz şiirine etkisinin büyüklüğü, eski şiire karşı yeni bir şiir yöntemi, yeni bir anlayış getirmesinden gelmektedir. Rimbaud'ya XX. yüzyıl şiirinin öncüsü gözüyle bakılmasının nedeni de budur.

İLHAN BERK

Rimbaud'nun bilinen iki büyük yapıtı vardır *Illuminations*, *Une Saison en Enfer*. Bu iki kitaptaki şiirler mensur şiirlerdir (Poème en prose). *Cehennemde Bir Mevsim*'de mensur şiirlerin dışında da şiirler vardır. Bu iki kitabın dışında kalanlarsa, çoğu ilk şiirleridir ve Rimbaud'nun tutumunu, pek azı bir yana (*Les Voyelles* : Sesliler; *Le Bateau ivre* Sarhoş Gemi), göstermekten uzaktır. Bu kitapta bu iki büyük yapıttan seçmeler bulacaksınız.

CEHENNEMDE BİR MEVSİM

Cehennemde Bir Mevsim'in (Une Saison en Enfer) kesin olarak nerede yazıldığı bilinmemekle birlikte, 1873'de Attigny yakınlarında, Rimbaud'ların bir yurtluğunda, bir köyde, ambarda yazıldığı kabul ediliyor. İlk bölümün orada, son bölümünse Bruxelles'de Verlaine'le kavga etmelerinden sonra tamamlandığı sanılıyor.

Rimbaud'nun bu kitabında yaban bir adamı oluşunun nedenlerini çizdiği herkesce kabul edilmiş gibidir. Bütün kitap boyunca hep kendisini anlatmaya çalışır. Delahye'ye yazdığı bir mektupta «bütün hayatını bu kitaba bağlı» olduğunu söyler, ilk ad olarak da «Zenci Kitabı» der buna. *Une Saison en Enfer* ilk olarak 1873'de Bruxelles'de basılmıştır.

Birçok eleştirmenlerce *Cehennemde Bir Mevsim* gizemsel bir kitap olarak gösteriliyor. 1873 yılında Rimbaud bu kitabı yazarken 19 yaşındadır. Her türlü toplum düzenine baş kaldırmış, âsi bir delikanlıdır. Bütün duyguların, anların birbiri karıştığı bellidir bu kitapta. Rimbaud usunun karmakarışıklığını sever; bunu daha sonra bir yöntem olarak da benimsiyecektir. Gizemselliğe bir gidiştir *Cehennemde Bir Mevsim*. Lânetlenmiş şair deyimi, özellikle Rimbaud'ya özgü bir deyim olarak çıkar. Verlaine ona «delikanlı şeytan» diyordu.

CEHENNEMDE BİR MEVSİM

Doğru hatırlıyorsam eğer, bir zamanlar bütün yüreklerin açıldığı, bütün şarapların aktığı bir şölendi yaşamım.

Güzelliği dizlerime oturttum bir akşam. — Acı geldi bana. — Tuttum sövdüm.

Tüzeye karşı silâhlandım.

Kaçtım. Siz ey büyüü kadınlar, ey yoksulluk, ey kin, gömüm sizlere emanet edildi!

Kafamdaki bütün insancıl umuyu yok etmeyi başardım. Bütün sevinçlerde onu boğmak için yabanıl bir hayvan gibi atıldım.

Can çekişirken, silâhlarının dipçiklerini dişlemek için cellâtları çağırdım. Kumla, kanla kendimi boğmak için belâlara haber saldım. Mutsuzluktan tanrım. Çamura uzandım. Cinayet havasında kurundum. Birçok kez deliliğe oyun oynadığım oldu.

Ve ilkyaz budalanın korkunç gülüşünü getirdi bana.

Şimdi artık, son falso'mu yapacak noktaya geldim için, belki de orada yeniden iştahımı bulurum diye, o eski cümbüşün anahtarını aramayı düşündüm.

Acımak bu anahtar. — Bu esin de gösteriyor, dış gördüm ben!

«Bir sırtlan olarak kalacaksın sen...» v.b., diye buğırarak güzelim haşhaş çiçekleriyle donattı beni şeytan «Tüm o iştahlarınla bul ölümü, o bencilliğinle, tüm ana günahlarınla.»

Ah! fazlasıyla buldum onları — Ama, aziz Şeytan, yalvarırım sana, daha az dönmüş bir göz bebeği! ve o gecikmiş birtakım küçük alçaklıkları beklerken, bir yazarda betimleyici ve öğretici yetilerin yokluğunu seven senin önüne, bir cehennemliğin defterinden bu korkunç sayfaları koparıp seriyorum işte.

KÖTÜ KAN

Galli atalarımdan açık mavi gözler, dar bir kafa, savaşlarda da beceriksizlik kaldı bana. Onlar kadar barbarca buluyorum giyimimi. Ama yağlamıyorum işte saçlarımı.

Zamanlarının en ahmak hayvan yüzücüleri, ot yakıcılarıydı Galliler.

Onlardan bana putperestlik, hayasızlık sevgisi — oh! tüm kötülükler, öfke, şehvet — canım şehvet — yalan ve tembellik özellikle de, bir bunlar kaldı.

Tiksiniyorum bütün zanaatlardan. Ustası da, işçisi de, hepsi köylü, iğrenç yaratıklar. Kalem tutan el de, sapan tutan elden değerli değil. — Bir el çağı salt! — Hiçbir zaman benim ellerimle ilişim olmayacak. Sonra hizmetçilik kişiyi çok uzağa götürüyor. Dilenciliğin dürüstlüğü içime işliyor. İğdişler gibi tiksindirici canlılar dokunulmamışım ben, bu da bana vızgelir.

Ama! kim benim dilimi bu denli hayın yaptı, tembelliğimi bugüne değin gütsün, korusun diye? Hiçbir şeyden, hattâ vücudumdan bile asılanmadan, kurbağadan daha başı boş, işsiz gücsüz, önüme gelen yerde yaşadım. Tanımadığım bir tek aile kalmadı Avrupalı. — Benim ailem gibi her şeyisini İnsan Hakları Bildirisi'ne borçlu aileleri demek istiyorum. — Her aile çocuğunu tanıdım!

*Fransız tarihinin bir noktasında, geçmişlerim ol-
saydı!*

Ama, hayır, hiçbir şey.

*Benim aşağı bir soydan geldiğim açık. Ayaklanma-
yı anlamıyorum. Benim soyum ancak yağma etmek için
ayaklandı öldürmedikleri bir hayvana saldıran kurt-
lar gibi.*

*Kilisenin büyük kızı Fransa'nın tarihini hatırlıyo-
rum. Bir köylü gibi, kutsal ülke yolculuğunu yapmış
olmalıyım; kafamda ova yolları, Bizans manzaraları,
Kudüs surları var Meryem saygısı, çarmıh duyarlığı
uyanıyor bende, o binlerce saygısız periler evreni ara-
sında. — Bir ciüzzamlı olarak, güneşin kemirdiği bir du-
varın dibine, kırık çömllekler, ısırganlar üstüne otu-
muşum. — Daha sonra da, ben bir süvari Alman gece-
lerinde konaklamış olmalıyım.*

*Ah! işte gene ağaçlıklar arasındaki kırmızı bir
alandaki ihtiyar kadınlar ve çocuklarla sebt gününü kıl-
lıyorum.*

*Bu topraktan ve Hristiyanlıktan daha eskiyi hatı-
rlıyorum. Bu geçmişte kendimi buluşuma son yok.
Ama hep yalnız; kimsesiz; hem hangi dili konuşuyor-
dum ben? Kendimi hiçbir zaman İsa'nın yanında gör-
müyorum; ne de o Soyluların yanında — İsa adına ko-
nuşan.*

*Geçen yüzyılda neydim ben : yeniden bugünde bu-
luyorum kendimi ancak. Paydos bundan böyle serseri-
liklere, belirsiz savaşlara paydos! Her şeyi kapladı o aşağı
soy — hani halk denen, us, ulus ve bilim.*

*Ah! bilim! Her şey yeniden bulundu. Vücut için,
ruh için — azık — tipla felsefe var — kocakarı ilâçları,*

yeni bir biçime sokulmuş halk türküleri. Sonra prens eğlenceleri ve prenslerin hani o yasak ettikleri oyunlar! Coğrafya, gökbilim, mekanik, kimya...

Bilim, yeni soyluluk! İlerleme. Yürüyor dünya! Niye dönmesin?

Sayıların görünümü bu. Tin'e doğru gidiyoruz. İyice belli bu, bir öngörü bu, bu dediğim. Anlıyorum, puta tapanlara yaraşır sözler etmeden anlatamıyacağım, susmalı daha iyi.

DELIRES — II

ALCHIMIE DU VERBE

A moi. L'histoire d'une de mes folies.

Depuis longtemps je me vantaïs de posséder tous les paysages possibles, et trouvais dérisoires les célébrités de la peinture et de la poésie modernes.

J'aimais les peintures idiotes, dessus de porte décors, toiles de saltimbanques, enseignes, enluminures populaires; la littérature démodée, latin d'église, livres érotiques sans orthographe, romans de nos aïeules, contes de fées, petits livres de l'enfance, opéras vieux, refrains niais, rythmes naïfs.

Je rêvais croisades, voyages de découvertes dont on n'a pas de relations, républiques sans histoires, guerres de religion étouffées, révolutions de mœurs, déplacements de races et de continents je croyais à tous les enchantements.

J'inventai la couleur des voyelles! A noir, E blanc, I rouge, O bleu, U vert. Je réglai la forme et le mouvement de chaque consonne, et, avec des rythmes instinctifs, je me flattai d'inventer un verbe poétique accessible, un jour ou l'autre, à tous les sens. Je réservais la traduction.

Ce fut d'abord une étude. J'écrivais des silences, des nuits, je notais l'inexprimable. Je fixais des vertiges.

SAYIKLAMALAR — II

SÖZ SİMYASI

Benimle. Biri benimle ilgili o çılgınlık öykülerimin.

Nicedir bütün o olursu manzaraları edindim diye övünüyor, yeni resmin, yeni şiirin ünlerine dudak bükiyordum.

Aptalca resimleri, kapı üstlerini, süsleri, cambaz perdelerini, levhaları, halk boyamalarını seviyordum; sonra o modası geçmiş yazına, kilise Latincesine, imlâsız sevi betiklerine, atalarımızın serüvenlerine, cin peri masallarına, çocukluğun o minnacık betiklerine, eski operalara, nakaratlara, o sade ezgilere vuruluyordum bir.

Haçlı akınlarını, öyküsü anlatılmamış bulma yolculuklarını, tarihsiz cumhuriyetleri, bastırılmış din savaşlarını, töre devrimlerini, soyların ve kara parçalarının yer değiştirmesini kuruyordum bir her türlüüne inanıyordum büyüücülüğün.

Sesli harflerin rengini buldum! A kara, E ak, İ kırmızı, O mavi, U yeşil. Sessizlerin her birinin biçimini, devinimini düzenledim, ve, sonra içgüdüsel uyumlarıyla, günün birinde bütün duyulara ulaşacak bir şiirsel söz buldum diye övündüm. Çeviriyi saklıyorum.

Bir çalışma oldu bu ilkin. Sessizlikleri, geceleri kaleme alıyor, açıklanmıyanı yazıyordum. Başdönmelerini zaptediyordum.

*Loin des oiseaux, des troupeaux, des villageoises,
Que buvais-je, à genoux dans cette bruyère
Entourée de tendres bois de noisetiers,
Dans un brouillard d'après-midi tiède et vert?*

*Que pouvais-je boire dans cette jeune Oise,
— Ormeaux sans voix, gazon sans fleurs, ciel couvert! —
Boire à ces gourdes jaunes, loin de ma case
Chérie? Quelque liqueur d'or qui fait suer.*

*Je faisais une louche enseigne d'auberge.
— Un orage vint chasser le ciel. Au soir
L'eau des bois se perdait sur les sables vierges,
Le vent de Dieu jetait des glaçons aux mares;*

Pleurant, je voyais de l'or — et ne pus boire.

*Kuřlardan, süriülerden, köylü kadınlardan uzak,
Ne içiyordum. öyle çalııa çömelmiş de
Güzeliu ceviz ormanlarıyla çevrili, kapanık,
Yeşil bir ögle sonu, ılık, sis içinde?*

*Sanki ne içebilirdim ki bu körpe Oise'da,
— Sessiz karaağaçlar, çiçeksiz çayır, kapalı gök! —
Sarı matralarımıla, güzelim kulübemden uzak?
Salt terleten bir altın likörden başka.*

*Öylece kalmıştım bir han tabelâsı gibi.
— Bir rüzgâr göğü dağıttı sonra. Akşamla
Ormanın suyu eldeğmemiş kumda yitip gitti,
Bir Tanrı yeli buzlar saçıyordu sulara;*

Ağlıyor, altını görüyordum — içemiyordum artık.

La vieillerie poétique avait une bonne part dans mon alchimie du verbe.

Je m'habituai à l'hallucination simple je voyais très franchement une mosquée à la place d'une usine, une école de tambours faite par des anges, des calèches sur les routes du ciel, un salon au fond d'un lac; les monstres, les mystères; un titre de vaudeville dressait des épouvantes devant moi.

Puis j'expliquai mes sophismes magiques avec l'hallucination des mots!

Je finis par trouver sacré le désordre de mon esprit. J'étais oisif, en proie à une lourde fièvre j'enviais la félicité des bêtes — les chenilles, qui représentent l'innocence des limbes, les taupes, le sommeil de la virginité!

Mon caractère s'aigrissait. Je disais adieu au monde dans d'espèces de romances

Eski şiirin¹ söz simyamda önemli bir yeri vardı.

Yalın sanrıya alışmışım bir fabrikanın yerinde gerçekten bir cami, meleklerin yaptığı bir davul okulu, göğün yollarında at arabaları, bir gölün dibinde bir salon; canavarlar, gizler görüyordum; bir vodvil adı dehşetler saçıyordu önümde.

Sonra sözcüklerden doğan sanrılarla büyümlü safsatalarımı ortaya koydum!

Sonunda usumun düzensizliğini kutsal buldum. Korkunç bir ateşin elinde avareydim hayvanların mutluluğuna imreniyordum — tırtıllar ârafın masumluluğunu, köstebekler kızoğlankızlığın uykusunu canlandırıyordu!

Kişiliğim üzüntüyle doluyordu. Romanslarla dünyaya bir allahaismarladık çekiyordum

¹ Betimsel ya da duygusal şiir (H. De Bouillane de Lacoste).

CHANSON DE LA PLUS HAUTE TOUR

*Qu'il vienne, qu'il vienne,
Le temps dont on s'éprenne.*

*J'ai tant fait patience
Qu'à jamais j'oublie.
Craintes et souffrances
Aux cieux sont parties.
Et la soif malsaine
Obscurcit mes veines.*

*Qu'il vienne, qu'il vienne,
Le temps dont on s'éprenne*

*Telle la prairie
A l'oubli livrée,
Grandie et fleurie
D'encens et d'ivraies,
Au bourdon farouche
De très sales mouches.*

*Qu'il vienne, qu'il vienne,
Le temps dont on s'éprenne.*

EN YÜKSEK KULENİN TÜRKÜSÜ

*Dönmeli, geri gelmeli,
O sevdalar çağı.*

*Dayandım nasıl da
Unutamam bir daha artık,
O korkular, kaygılardı
Uçup gitti göklere.
Bir belâlı susuzluk
Karartıyor damarlarımı.*

*Dönmeli, geri gelmeli,
O sevdalar çağı.*

*Bir çayır gibi tıpkı
Unutulmuş bir kıyıda,
Karamukların, günlüklerin,
Çiçek açıp büyüdüğü,
O yabanıl uğultusunda
Korkunç pis sineklerin.*

*Dönmeli, geri gelmeli.
O sevdalar çağı.*

Je devins un opéra fabuleux je vis que tous les êtres ont une fatalité de bonheur l'action n'est pas la vie, mais une façon de gâcher quelque force, un éternement. La morale est la faiblesse de la cervelle.

A chaque être, plusieurs autres vies me semblaient dues. Ce monsieur ne sait ce qu'il fait il est un ange. Cette famille est une nichée de chiens. Devant plusieurs hommes, je causai tout haut avec un moment d'une de leurs autres vies. Ainsi, j'ai aimé un porc.

Aucun des sophismes de la folie — la folie qu'on enferme — n'a été oublié par moi : je pourrais les redire tous, je tiens le système.

Ma santé fut menacée. La terreur venait. Je tombais dans des sommeils de plusieurs jours, et, levé, je continuais les rêves les plus tristes. J'étais mûr pour le trépas, et par une route de dangers ma faiblesse me menait aux confins du monde et de la Cimmérie, patrie de l'ombre et des tourbillons.

Je dus voyager, distraire les enchantements assemblés dans mon cerveau. Sur la mer, que j'aimais comme si elle eût dû me laver d'une souillure, je voyais se lever la croix consolatrice. J'avais été damné par l'arc-en-ciel. Le Bonheur était ma fatalité, mon remords, mon ver; ma vie serait toujours trop immense pour être dévouée à la force et à la beauté.

Le Bonheur! Sa dent, douce à la mort, m'avertissait au chant du coq — ad matutinum, au Christus venit — dans les plus sombres villes.

Masalsı bir operaya döndüm bütüün yaratıkların bir mutluluğun kurbanı olduklarını gördüm eylem hayat değil, ama bir gücü savunma daha çok, bir sinirlilik. Beynin bir kusuru aktöre dedikleri de.

Her yaratıkta varlığını ona borçlu birçok başka hayat var gibi geldi bana. Bu bay ne yaptığını bilmiyor bir melek kendisi. Bir enik sürüsü şu aile. Birçoklarının karşısında, yüksek sesle, onların öbür hayatlarının biriyle konuştum bir an. Bir domuzu sevişim de böyle oldu.

O çılgınlık dümenlerinin — hapsedilen çılgınlık — hiçbirini unutmadım hepsini bir bir sayabilirim, tümünü biliyorum.

Sağlığım tehlikeye düştü. Yılgı bastırıyordu. Günlerce uyudum durdum, sonra kalktım, ama en pisi sürüp duruyordu düşlerin. Miyadım dolmuştu, gücsüzlüğüm bir belâlı yoldan acunun ve o gölgeler, kasırgalar ülkesi Cimmérie'nin o sınır boylarına sürüklüyordu beni.

Beynime üşüşmüş büyüleri oyalamak için başımı alıp gitmem gerekti. Bir pislikten beni arıtmalı diye bağlandığım denizde, o avuntu hacını yükselirken görüyordum. Ebemkuşağıyla cehennemlik olmuştum. Mutluluk alınyazım, yürekkaram, kurdumdu benim; biter tükenir şey değildi yaşamım, gücün, güzelliğin uğruna harcamakla.

Mutluluk! Onun o öldüresiye tatlı diş'i, en karanlık kentlerde horoz öterken — Christus venit'de, ad matutinum — beni uyarıyordu.

*O saisons, ô châteaux!
Quelle âme est sans défauts!*

*J'ai fait la magique étude
Du bonheur, qu'aucun n'élude.*

*Salut à lui chaque fois
Que chante le coq gaulois.*

*Ah! je n'aurai plus d'envie
Il s'est chargé de ma vie.*

*Ce charme a pris âme et corps
Et dispersé les efforts.*

O saisons, ô châteaux!

*L'heure de la fuite, hélas!
Sera l'heure du trépas.*

O saisons, ô châteaux!

*Ey mevsimler, ey şatolar!
Deyin kusursuz kim var!*

*Ben de herkes gibi tuttum
Büyüli mutluluğu denedim.¹*

*Selâm gol horozuna selâm
Selâm her ötüşüne selâm.*

*Hevesten arzudan oldum
Görün sıfırı tükettim.*

*Yedi bitirdi bu büyü beni
Takat komadı yoketti.*

Ey mevsimler, şatolar ey!

*Sıvışma saati, yazık!
Ölüm saatıdır artık.*

Ey mevsimler, şatolar ey!

¹ Doğrusu Kimsenin kaçınamadığı, mutluluğun sihirli incelemesini ben de yaptım. (Çeviren)

Cela s'est passé. Je sais aujourd'hui saluer la beauté.

Geçti artık hepsi. Öğrendim artık güzelliği esenlemeyi.

S A B A H

(MATIN)

Bir kez, altın yapraklara yazılacak tatlı, yiğit, masalsı bir gençliğim olmadı mı benim, büyük bir talih! Hangi cinayet, hangi yanılğı yüzünden bugünkü zayıflığıma yaraşır görüldüm? Siz ki hayvanların acıdan hıçkıldıklarını, hastaların umutsuzluk içinde yüzdüğünü, ölülerin kötü düşler gördüğünü ileri sürüyorsunuz, benim düşüşümü, uykumu anlatın bakalım. Ben, kendimi, durmadan Pater ve Ave Maria söyliylen dilenciden daha iyi açıklayamıyorum artık. Artık konuşamıyorum!

Gene de, bugün, cehennemimin öyküsünü bitirdim gibime geliyor. Cehennemin ta kendisiydi; o eski, o kapılarını insanoğlunun açtığı cehennem.

Aynı çölden, aynı geceye, gümüş yıldıza açılır her zaman yorgun gözlerim, her zaman, heyecanlanmadan o yaşam kıralları, o iç müneccim, yürek, ruh, zihin. Sahillerin, tepelerin üstlerinden daha ne zaman yeni işin doğuşunu, yeni bilgeliği, tiranların, ifritlerin kaçışını, kör inançların sonunu selâmlamıya gideceğiz. tapınıya ilkinkilere! Yeryüzünde yeni yıl?

Göklerin türküsü, yürüyüşü halkların! Köleler, lânetlemiyelim yaşamı.

ALLAH AISMARLADIK

Güz geldi bile! Kendimizi kutsal ışığı bulmaya vermişsek, ne diye sonsuz bir güneşin özlemini duyalım — biz mevsimlere göre ölenlerden uzağız.

Güz. O durgun siste yükselen tekneimiz, yoksulluğun limanına, göğü ateşe, çamura bulanmış koca kente doğru burun kırıyor. Ah! o lime lime paçavralar, yağmurda ıslanmış ekmek, esriklik, beni çarmıha germiş olan o binlerce sevi! Yargılanacak, ölü milyonlarca ruhla vücudun o gülyabani ecesinin sonu bir türlü gelmeyecek demek! İşte bir kez daha, çamurla, vebayla kemirildiğimi, saçlarımda, koltuk altılarımda kurtların kaynaştığını, yüreğimde daha da büyük kurtların dolaştığını, yaşsız, duygusuz yabancılar arasında uzandığımı görüyorum... Ölebilirdim aralarında Korkunç imge! Yoksulluktan tiksiniyorum.

Ve kıştan korkuyorum, rahatlık mevsimidir çünkü kış!

Görürüm kimi vakit göklerde, ak. sevinç içinde uluslarla kaplı uçsuz bucaksız kumsallar. O sabah yellerinde, başımın üstünde, o renk renk bayraklarını sallayan kocaman bir altın gemi. Bütün bayramları, utkuları, ağlatıları yarattım bütün. Yeni çiçekler, yeni yıldızlar, yeni tenler, yeni diller bulmaya çalıştım. Doğaüstü güçler edindiğimi sandım. Eh, artık, gömmeliyim hayallerimi, anılarımı. Koca bir sanatçı, öykücü ünü gitti elden!

Ben! ben ki kimi sihirbaz, kimi de melek gözüyle bakmıştım kendime, her türlü aktöreden sıyrılmıştım, toprağa geri verildim, aramak ödeviyle ve o katı gerçeği kucaklamıya! Köylü!

Aldandım mı? Acımak benim için ölümün kızkardeşi mi yoksa?

Yalanla beslendiğim için özür dileyeceğim, artık. Bırakın beni.

Ama bir dost elde mi yok! nereye tutunmalı?

Evet, yeni saat, hiç olmazsa, çok daha amansızdır.

Utkuyu kazandım diyebilirim çünkü dış gıcırdatmaları, ateşin ısıkları, o kokuşmuş iç çekişleri duruldu. Bütün iğrenç anılar silinip gidiyor. Son pişmanlıklarım da kaçıp gitti, — dilenciler, haydutlar, ölümün aradıkları, o her çeşit gecikmişler için duyduğum kıskançlıklar geride kaldı. Ey cehennemlikler, öcümü almıya kalksam!

Artık bütünüyle çağdaş olmak gerek.

Paydos yakarlara atılan adımı geri çekmemeli. Amansız gece! kurumuş kan tütüyor yüzümde, arkamda bu korkunç ağaççıktan başka bir şey kalmadı!.. Ussal kavgaya da insanların şavaşıleyin yabancı; ama adaletin belirişinden yalnızca Tanrı tat alıyor.

Arifedeyiz oysa. Kabullenelim sertliğin, gerçek sevgilerin tüm akışlarını. Ve, şafakla birlikte, ateşli bir sabırla silâhlanmış olarak, yüce kentlere gireceğiz.

Dost bir el miydi sözünü ettiğim! Artık bütün o eski yalancı sevilere gülebilirim, az şey mi bu, şu yalancı çiftleri utançlara salabilirim, — kadınların cehennemi gördüm orada; — ve bundan böyle izin verilecek hana doğruyu ele geçirmeme bir ruhla vücutta.

Nisan-Ağustos, 1873.

ILLUMINATIONS

Illuminations'un 1874'de Londra'da yazılmaya başlanıp 1875 yılında Stuttgart'da bittiği sanılıyor. Kimilerine göre de bu eser Verlaine'le Aimbaud'nun Londra'da bulunduğu sıralarda (1872-73) yazılmıştır; ama bu görüş bugün pek kabul edilmiyor. *Illuminations* ilk olarak 1886'da *La Vogue* dergisinde yayımlandı. Sonra da aynı dergi *Illuminations*'u kitap halinde yayımlamış, eserin önsözünü Verlaine yazmıştır. Verlaine önsözünde *Illuminations* sözcüğü üzerinde de durarak bunun İngilizce olduğunu, *renkli gravürler* anlamına geldiğini söyler. Birçok eleştirmenlere göre, *Illuminations* ilk kapalı şiir (hermétique) örneğidir. Daha önce Fransız şiirinde bu çeşit bir kapalılık görülmemektedir. Gerçeğe bir yan çizme olarak gösteriliyor *Illuminations*. Rimbaud'nun *Illuminations'da* çizdiği evren çok kendisine özgü bir düş evrenidir. Bu eser *Söz Simyası*'na bir başlangıç diye düşünüldüğü gibi, *us dışı* şiire bir örnek olarak da gösteriliyor. Bu yüzden de *Illuminations* birçok eleştirmenin çeşitli yorumlarına uğramıştır. Kimileri de eserde *occultisme* (gizli şeyler bilgisi) kuramları buluyorlar. Yine bu yüzden olacak Gerçeküstücüler (Surréalistes) *Illuminations*'u başucu kitapları olarak kabul etmişlerdi.

APRES LE DELUGE

*Aussitôt que l'idée du Déluge se fut rassise,
Un lièvre s'arrêta dans les sainfoins et les clochettes
mouvantes et dit sa prière à l'arc-en-ciel à travers la toile
de l'araignée.*

*Oh! les pierres précieuses qui se cachaient, — les
fleurs qui regardaient déjà.*

*Dans la grande rue sale les étals se dressèrent, et
l'on tira les barques vers la mer étagée là-haut comme
sur les gravures.*

*Le sang coula, chez Barbe-Bleue, — aux abatto-
irs, — dans les cirques, où le sceau de Dieu blémit les
fenêtres. Le sang et le lait coulèrent.*

*Les castors bâtirent. Les «mazargrans» fumèrent
dans les estaminets.*

*Dans la grande maison de vitres encore ruisselante
les enfants en deuil regardèrent les merveilleuses ima-
ges.*

*Une porte claqua, — et sur la place du hameau,
l'enfant tourna ses bras, compris des girouettes et des
coqs des clochers de partout, sous l'éclatante giboulée.*

*Madame *** établit un piano dans les Alpes. La
messe et les premières communions se célébrèrent aux
cent mille autels de la cathédrale.*

*Les caravanes partirent. Et le Splendide Hôtel fut
bâti dans le chaos de glaces et de nuit du pôle.*

*Depuis lors, la Lune entendit les chacals piaulant
par les déserts de thym, — et les églogues en sabots grog-
nant dans le verger. Puis, dans la futaie violette, bour-
geonnante, Eucharis me dit que c'était le printemps.*

TUFANDAN SONRA

Tufan düşüncesi durulur durulmaz,

*Evluyaotlarıyla kımıl kımıl çan çiçekleri arasında
bir tavşan durdu, örümcek ağlarının arasından ebem-
kuşağına yakardı.*

*Ey! saklanan kıymetli taşlar, — o çoktandır bakıp
duran çiçekler.*

*Büyük, pis sokağa kasap tezgâhları kuruluverdi;
gravürlerdeki gibi o kat kat denize doğru kayıklar çe-
kildi.*

*Mavi-Sakal'ın evinde, — mezbahalarda, — pence-
relerini güneşin sararttığı cambazhanelerde, kan boşan-
dı. Kan, süt aktı durdu bütün.*

*Yuvalarını kurdu kunduzlar. Kahvelerde, «kahve-
ler»¹ tüttü durdu.*

*O camlarından hâlâ su sızan koca evin yaslı ço-
cukları o eşsiz resimlere baktılar.*

*Bir kapı çarptı, — köy alanında, çocuk gürül gü-
rül sağanağın altında, fırıldakları, her yandaki çan ku-
lelerinin rüzgâr gülleriyle dolu kollarını döndürdü
durdu.*

*Bayan *** Alplere bir piyano yerleştirdi. Kilisenin
o yüz binlerce mihrabında, âyin yapıldı, ilâhiler okun-
du.²*

*Kervanlar yola düzüldüler. Buzlar ve kutup gecesi-
nin kaos'unda Splendide Hôtél'i kuruldu.*

*Kekik çöllerinde uluyan çakalları, — meyva bah-
çelerinde homurdanan tahta pabuçlu kır tanrıçalarını
daha ilk o zaman işitti Ay. Sonra, tomurcuk yüklü, mor,
o ulu ormanda Eucharis, ilkyazın geldiğini söyledi bana.*

— *Sourds, étang, — Ecume, roule sur le pont et par-dessus les bois; — draps noirs et orgues, — éclairs et tonnerre, — montez et roulez; — Eaux et tristesses, montez et relevez les Déluges.*

Car depuis qu'ils se sont dissipés, — oh les pierres précieuses s'enfouissant, et les fleurs ouvertes! — c'est un ennui! et la Reine, la Sorcière qui allume sa braise dans le pot de terre, ne voudra jamais nous raconter ce qu'elle sait, et que nous ignorons.

— Sağırılar, durgun sular, — Köprünün, ormanların üstlerinden akıp gidiyor köpük; — kara kumaşlar, orglar, — şimşekler, gök gürültüleri, — yükselin, akın; — Sular ve acılar, yükselin, daha bir artırın Tufanları.

Bir sıkıntı, onların dağıldığından beridir ki, — siz ey o gömülen eşsiz taşlar, açılmış çiçekler! — o Kıraliçe, saksıda ateş yakan o Büyücü Kadın, bilmediğimiz o nice şeyi, bize hiçbir zaman anlatmak istemiyecek.

¹ Mazagran, bir çeşit kahve, (Supplément du Litté).
Les premières communions, karşılığı yok. (Çeviren)

ÇOCUKLUK

(ENFANCE)

III

Bir kuş var ormanda, durdurur sizi türküsi, yüzünü kızırtır.

Bir saat var, çalmıyan.

Ak hayvanların yuvaları, bir çukur.

İnen bir kiliseyle çıkan bir göl.

Bir ağaçlığa bırakılmış ya da dört nala bir yolu inen küçük, süslü püslü bir araba.

Ormanın arasından görünen giyimli bir oyuncu topluluğu var yolda.

Acıkınca, susayınca sizi kovan biri var en sonra.

ESKİL

(ANTIQUE)

Güzelim oğlu Pan'ın! Çiçekçikler, yemişlerle çevrili alnın sıra gözlerin, o biricik yuvarlar, dönüp duruyor. Esmer bir tortuyla gölgeli yanakların çukur çukur. Pırıl pırıl dişlerin. Bir gitara benziyor göğsün, cınlamaları o sarışın kollarında akıp giden. O iki cinsin birden uyuduğu karın boşluğunda küt küt atıyor yüreğin. Geceleri, kalçalarını, önce birini, sonra ötekini, sonra da o sol bacağına yavaş yavaş sallıyarak, çık dolaş!

BEING BEAUTEOUS

Boylu boslu, güzelim bir Yaratık bir kar önünde durmuş. Ölüm ısıkları, boğuk ezgi çevreleri bu tapı-lası vücudu tıpkı bir hayalleyin yükseltiyor, yayıyor, titretiyor; kara, kızıl yaralar açılıyor alımlı tenlerde. Yaşamanın o özel renkleri, yapı yerinde. Görüntünün çevresinde kararıyor, dönüyor, dağılıp gidiyor. Ve sonra ürpermeler yükseliyor, gürlüyor, sonra ölüm ısıklara yüklenen o oluşların ateşli tadı, sonra, ötemizde, dünyanın güzellik anamıza fırlattığı, o sağır edici ezgiler, — o geriliyor, sonra dikiliyor. Oh! kemiklerimiz yepyeni bir sevdalı vücuda büründüler.

* * *

Ey o kül rengi yüz, kıldan arma, o billûr kollar! Ağaçların, havanın arasından üzerine atılacağım top!

YAŞAMLAR

(VIES)

I

Ey o koca caddeleri kutsal ülkenin, taraçaları o tapınağın! Bana atasözlerini açıklıyan o Brahman'a ne oldu? O çağlardan, o yerlerden, hâlâ o ihtiyar kadınları görüyorum! Nehirlere doğru uzanan gümüş, güneş saatleri, dostun omuzumdaki elini, sonra o baharat kokulu ovalarda ayak üstü sevişmelerimizi hatırlıyorum. — Düşüncemin yöresinde kızıl güvercinlerin uçuşu güv-lüyor. — Buraya sürülmüş, bütün edebiyatların o ölümsüz oyunlarını oynıyacak bir sahnem oldu. Size o duyulmadık zenginlikleri bir bir göstereceğim. Sizin bula-cağınız o gömülerin tarihini inceliyorum. Sonrasını görüyorum! Kaos'leyn hor görülüyor işte erdemliğim. Sizi bekliyen şaşkınlığın yanında nedir ki benim o yokluğum?

II

Gelip geçmiş bütün bulmanların üstünde bir bulmanım ben; aşkın anahtarlarileyin bir şeyler bulmuş bir ezgici hem de. Şimdilerde, tok bir gökyüzüyle cılız bir toprağın ağası olan ben, o dilenci çocukluk, ç  mezlik ya da o takınyalarla geliş, tartışmalar, o beş altı kezlik dulluk, o kalın kafalılığımın arkadaşlar kadar sessimi yükseltemediğim o birkaç düğün anılarıyla heyecanlanmayı deniyorum artık. Yakınmıyorum o eski tanrı sevinç payımdan yana bu kaba toprağın yalın havası benim amansız ş  pheciliğimi eni konu besliyor. Ama bu şüphecilik bundan böyle uygulanmıyacağını ve ben de zaten yeni bir acıya, yıkıma bel bağıladığımı göre, — korkunç bir deli olup çıkmayı bekliyorum.

III

On iki yaşında, beni kilitledikleri bir tavan arasında tanıdım dünyayı, insanlık komedyasını resimledim. Bir kilerde öğrendim tarihi. Bir Kuzey kentinin gece eğlencelerinde, eski ressamların bütün kadınlarına rastladım. Paris'de, eski bir dar sokakta bana bütün geçmiş çağların bilimlerini öğretiler. Doğu'yla dopdolu güzelim bir evde, yüce yapıtımı tamamlayıp ulu emekliliğimi geçirdim. Kanımı karıştırdım durdum. Ödevim geri verildi bana. Bunu hiç düşünmemeli artık. Öbür dünyalı biriyim ben aslında, görevlendirildiğim bir iş yok.

SARHOŞLUK SABAHİ

(MATINEE D'IVRESSE)

Sen ey Birtanem! Ey Güzelim benim! O aslâ sürçmediğim yabanıl ezgi! Perili sehpa! O işitilmedik yapıt için, o güzelim vücut için ilk kez, hurra! Çocuk gülüşleriyle başladıydı bu, öyle de bitecek. Bando dönse de, o eski uyumsuzluğumuza kavuşsak da, bu zehir gene bütün damarlarımıza yerleşip kalacak. Ey şimdi bütün o işkenceleri hak eden bizler! yaratılmış olan vücutlarımıza, ruhlarımıza verilen bu insan üstü sözü çoşkuyla bir araya getirelim bu sözü, bu cinneti! İncelik, bilgiçlik, zorbalık! O aparî aşkımızı getirebilmemiz için, bu iyilik ve kötülük ağacını karanlığa gömeceklerini, bu barbarca iyilikseverliklerin sürüleceğini söz vermişlerdi bize. Kimi tiksintilerle başladı bu, ve işte, — bu ölümsüzlüğün içinde bizi yakalayamadığı için, — kokuların bozgununda sona erdi.

Çocuk gülüşleri, tutsakların saygısı, kızların o yabanıl davranışları, yüzlerin, şu eşyaların dehşeti, o uykusuz geceyi andıkça, kutsayın. Onca yabanlıkla başladı bu, ve işte buz ve alev melekleriyle bitti.

Ey esriğin kutsal uyanıklığı! bize armağan ettiğin salt o maske adına bu. Bir yöntem biliyoruz seni!

Daha önce âe, bizim yaşımızdakilerini de senin kutladığını unutmuyoruz. Zehire inanıyoruz. Her allahın günü yaşamamızın tümünü birden vermeyi biliyoruz.

İşte câniler çağı.

AUBE

J'ai embrassé l'aube d'été.

Rien ne bougeait encore au front des palais. L'eau était morte. Les camps d'ombres ne quittaient pas la route du bois. J'ai marché, réveillent les haleines vives et tièdes, et les pierreries regardèrent, et les ailes se levèrent sans bruit.

La première entreprise fut, dans le sentier déjà empli de frais et blêmes éclats, une fleur qui me dit son nom.

Je ris au wasserfall blond qui s'échevela à travers les sapins à la cime argentée je reconnus la déesse.

Alors je levai un à un les voiles. Dans l'allée, en agitant les bras. Par la plaine, où je l'ai dénoncée au coq. A la grand'ville elle fuyait parmi les clochers et les dômes, et courant comme un mendiant sur les quais de marbre, je la chassais.

En haut de la route, près d'un bois de lauriers, je l'ai entourée avec ses voiles amassés, et j'ai senti un peu son immense corps. L'aube et l'enfant tombèrent au bas du bois.

Au réveil il était midi.

TAN

Yaz şafağını kucakladım.

Sarayların ön yüzlerinde hiçbir kımıltı yoktu daha. Ölüydü sular. Gölge yığınları orman yolundan ayrılmıyordu. Yürüdüm, ılık ve canlı solumalar uyandırarak, değerli taşlar bakışıp kaldı, sessizce kımıldandı kanatlar.

Daha şimdiden o serin, soluk parıltılarla dolu patikada ilk kımıltı bir çiçeğin bana tutup adını söyleyivermesi oldu.

Çamların arasında saçlarını çözen şelâleye güldüm gülmüş rengi tepede tanrıçayı tanıdım.

Tülleri birer birer tutup kaldırdım o zaman. O ağaçlıklı yolda, kollarımı salladım durdum. Ovalarda horoza haber verdim. Bütün kentte, çan kuleleri, kubeler arasından kaçıyordu, mermer rıhtımların üstünde bir dilencileyin koşarak onu kovalıyordum.

Yolun ta üst yakasında, bir defne ormanının yanında, o top top olmuş tülleriyle çevirdim onu, o koca vücudunun ağırlığını birazcık duyar gibi oldum. Şafakla çocuk ormanın alt yakasında devriliverdiler.

Uyandığımda öğle olmuştu.

H

Toutes les monstruosités violent les gestes atroces d'Hortense. Sa solitude est la mécanique érotique; sa lassitude, la dynamique amoureuse. Sous la surveillance d'une enfance, elle a été, à des époques nombreuses, l'ardente hygiène des races. Sa porte est ouverte à la misère. Là, la moralité des êtres actuels se décorpore en sa passion ou en son action — O terrible frisson des amours novices sur le sol sanglant et par l'hydrogène clarteux! trouvez Hortense.

H

Tüm korkunçluklar bozuyor Hortense'in o yıldırııcı davranışlarını. Yalnızlığı kendiliğinden bir sevedir; dipdiri bir sevidir yorgunluğu. Bir çocuk gözetiminde, nice nice çağlar urukların yaman bir sağlık bilgisi oldu o. Kapısı açık yoksulluğa. Orada, yaşayan kişilerin aktöresi, onun tutkusunda ya da eyleminde kaybolur gider. — Ey o korkunç ürpertisi ilk aşkların o kanlı toprakta, hem de hidrojenlerle pırıl pırıl! gidin, bulun Hortense'ı.

SONDEYİŞ

VOYELLES

*A noir, E blanc, I rouge, U vert, O bleu: voyelles,
Je dirai quelque jour vos naissances latentes:
A, noir corset velu des mouches éclatantes
Qui bombinent autour des puanteurs cruelles,*

*Golfes d'ombre; E, candeurs des vapeurs et des tentes,
Lances des glaciers fiers, rois blancs, frissons d'ombelles;
I, pourpres, sang craché, rire des lèvres belles
Dans la colère ou les ivresses pénitentes;*

*U, cycles, vibrations divins des mers virides,
Paix des pâtis semés d'animaux, paix des rides
Que l'alchimie imprime aux grands fronts studieux;*

*O, suprême Clairon plein des strideurs étranges,
Silences traversés des Mondes et des Anges:
— O l'Oméga, rayon violet de Ses Yeux!*

SESLİLER

*A kara, E ak, İ al, U yeşil, O mavi sesliler,
Diyeceğim bir gün gizli doğumlarınızı da
Karanlık koylara, kara sineklere benzer A,
O amansız pis kokular üstünde fır dönerler,*

*Kır çiçeği, buhar, çadır beyazlığında E'ler,
Benzer dik buzullar mızrağına, ak kırallara;
Gülüştüne İ, o güzelim, kızıl dudakların, kana,
O pişman sarhoşluklar içindeki, o öfkeler;*

*Çevreler U, yeşil denizlerin çalkantısı,
Sessizliği onca otlakların, yüz kırışıklarının
Bastığı simyanın geniş alınlara damgasını;*

*Kutsal Borazan O, yaban çığlıklar, gürültüler,
Meleklerden, acunlardan geçmiş sessizlikler
— Sen ey Omega, ey o mor ışını Gözlerinin!*

ÇEVİRİDE BAŞVURULAN BAŞLICA KİTAPLAR

Oeuvres d'Arthur Rimbaud, Mercvre de France, 1934.

Arthur Rimbaud, Illuminations, Edition Critique, Mercvre de France, 1959.

Edition Critique d'Une Saison en Enfer (aux édition du Mercvre de France, 1941)

Oeuvres Completes Rimbaud, Bibliotheque de la Pléiade. 1959.

Arthur Rimbaud, Pages Choisies, Classiques Larousse.

Rimbaud, Pages Choisies, Classiques Illustrés Vaubourdole.

Rimbaud, Oeuvres, Classiques Garnier.

H. De Bouillane de Lacoste, Rimbaud et le problème des Illuminations. Mercvre de France.

ve

Emile Blémont, Pierre Louys, Verlaine, Ernest Delahaye, Georges Izambard, H. De Bouillande de Lacoste, Etimble'in Rimbaud'nun şiirleri üzerine yorumları.

ARTHUR RIMBAUD

CEHENNEMDE BİR MEVSİM ILLUMINATIONS

Dünya edebiyatında bir Rimbaud efsanesi var. Bu efsane şairin, çocuk denecek bir yaşta şiiri bıraktığı halde, dünya şiirini, özellikle de çağımız şiirini etkilemesinden geliyor. Gerçekten, Rimbaud'nun şiir çizgisini az çok bütün ulusların şiirinde görmek mümkündür. Elinizdeki kitapta *Cehennemde Bir Mevsim* ile *Illuminations*'dan seçmeler okuyacaksınız. Çevirilerin on bir tanesi Fransızcalarıyla karşılıklı basılmıştır.